

Tijd voor herbronning

President Rodrigo DUTERTE neemt de Kerk flink op de korrel

- ▶ Eind juni treedt Duterte aan als president van de Filipijnen
- ▶ De katholieke Kerk noemde hij de meest hypocriete instelling in het land
- ▶ Hij neemt het zelf niet zo nauw met mensenrechten en persvrijheid

Jozefien VAN HUFFEL

„Stem niet voor mij, uw bisschoppen zullen kwaad zijn.” Met die oneliner richtte Rodrigo Duterte zich tijdens zijn verkiezingscampagne tot de Filipijnse katholieken. „Zijn bewering dat de bisschoppen actief campagne voerden tegen hem, was kort door de bocht”, zegt Leo Garcia, docent filosofie aan diverse universiteiten in de hoofdstad Manilla. „Wel vroeg aartsbisschop Antonio Ledesma niet op politici te stemmen die het menselijke leven niet respecteren. Hij verwees daarbij naar statistieken over buitengerechtigde executies van volwassenen én kinderen die van een misdrijf verdacht waren in Davao, waar Duterte burgemeester was. Aartsbisschop Socrates Villegas deelde dan weer een filmpje waarin Duterte een ongepaste grap maakt over een verkrachtte lekenmissionaris.”

Ook nog tijdens zijn campagne beledigde Duterte de paus en

President Rodrigo Duterte (met het groene geruite hemd) poseert met een aantal van zijn kabinetsleden. © Belga Image

noemde hij de Kerk de meest hypocriete instelling in de Filipijnen. Vervolgens werd hij op 30 mei verkozen, met zes miljoen stemmen meer dan Mar Roxas, de kandidaat die door de vorige regering werd gesteund.

„Helaas is veel van Duterte's kritiek op de Kerk gegrond”

„Duterte's verkiezing is echter geen antiklerikaal signaal”, meent Garcia. „Het is het resultaat van een mix van factoren. Het gaat ten eerste om een etnische stem. Duterte komt uit Mindanao, het zuidelijke deel van de Filipijnen waarvoor de overheid weinig aandacht heeft. Ten tweede kreeg hij stemmen van de 25

miljoen mensen die onder de armoedegrens leven. Zij zagen de economie er de voorbije jaren op vooruitgaan, maar dat had geen invloed op hun eigen situatie. Ten derde speelde de frustratie van de middelklasse in Manilla, onder meer over het enorme verkeersprobleem.”

En toch. Een president in een van de meest katholieke landen ter wereld die zich openlijk tegen de Kerk keert? „Helaas is veel van Duterte's kritiek gegrond”, zegt Eugene Van Ackere, scheutist in de Filipijnen. „Gelukkig sleet al een deel de machtspositie van de Kerk onder Benigno Aquino III, de vorige president.”

„In mijn ervaring houden de gelovigen van de Kerk en van haar priesters, maar ook in de Filipijnen is stilaan een kentering aan de gang”, weet scheutist Luc

Colla, die het land tien jaar geleden verliet. „Vooral hoog opgeleide mensen worden meer kritisch en we moeten toegeven dat sommige bisschoppen en priesters daar zelf aanleiding toe geven, door in de gunst van politici te proberen komen of er een te rijke levensstijl op na te houden.”

Leo Garcia onderwijst onder meer seminaristen. „Ik benadruk al jaren dat de Kerk zich niet enkel kan identificeren met de gegoede bevolking. Het blijft echter een feit dat wie priester wordt, vaak een stap hoger klimt op de sociale ladder”, zegt hij. „Tijdens de campagne al was ik bezorgd over Duterte's kandidatuur, maar misschien kan zijn aantreden wel een moment zijn voor bezinning en zelfkritiek in de Kerk. Tot nu toe loopt ze wat achter op de samenleving, maar ze kan opnieuw dichterbij de mensen komen.”

Overigens lijkt Duterte over elk onderwerp zonder schroom te zeggen wat hij denkt en er vaak zelfs een schepje bovenop te doen. Hij scheidt op over zijn liefdesleven en beloofde dat hij de vissen in de baai van Manilla zou vetmesten met de lichamen van drugsverslaafden. Als burgemeester van Davao ondertekende hij regelgeving tegen seksisme, maar zelf neemt hij die niet ter harte. „Het valt af te wachten in welke mate hij zal uitvoeren wat hij belooft”, zegt Leo Garcia. „Op het vlak van mensenrechten, persvrijheid en buitengerechtigde executies verwacht ik echter weinig goeds.”

Kerk steunt democratie in Myanmar

Kardinaal Charles Maung Bo, aartsbisschop van Rangoon, de grootste stad van Myanmar, het voormalige Birma, is een typische benoeming van paus Franciscus. Niet enkel stamt Bo uit de zogeheten periferie van de Kerk, uit een land waar christenen een kleine minderheid van zeven procent vormen, deze salesiaan is ook een profet van vrede en gerechtigheid. Zijn droom voor de Kerk: altijd en overal de kaart trekken van gemarginaliseerde mensen en opkomen voor democratie en mensenrechten. Tijdens een eucharistisch congres in januari zei hij nog dat de eucharistie ieders sociale status uitvlakt en aldus de gelijkheid van alle mensen benadrukt.

Opbouw van rechten voor inheemse bevolkingen is eerste prioriteit

Even was kardinaal Bo in Brussel, voor ontmoetingen met vertegenwoordigers van de Europese Unie. „Sinds de onafhankelijkheid van mijn land in 1948 was er niet één jaar zonder bloedvergieten”, zegt hij. „Daarom zijn verzoening en vredesopbouw voor ons, katholieken, zo wezenlijk. Bij de verkiezingen van 9 november 2015 sprak de Kerk geen voorkeur uit voor deze of gene kandidaat, maar we hielden de kiezers tien belangrijke kwesties voor. De leidster van de geweldloze beweging voor de mensenrechten en democratie Aung San Suu Kyi mag dan wettelijk geen president worden, toch bereidt zij een weg van verandering waar de Kerk voor honderd procent achter staat.”

Myanmar beleeft een aanslepend conflict tussen etnische minderheden en het centrale gezag dat in handen is van boeddhistische Birmeestaligen. Volgens de kardinaal, de enige Birmaan onder de bisschoppen, moeten die inheemse bevolkingen allereerst rechten krijgen en kan pas daarna worden gesproken over duurzame vrede.

Ander heet hangijzer is de godsdienstvrijheid. Het boeddhisme is in Myanmar staatsreligie. „Wat op zich nooit problemen veroorzaakte”, zegt kardinaal Bo. „In mijn dorp was de ene helft katholiek, de andere boeddhist. We leefden samen en vierden elkaars feesten. Intussen gooiden politiek gerecupereerde etnische tegenstellingen roet in 't eten, net als de gevolgen van decennia militair bestuur. Tegenwoordig vrezden boeddhisten dan weer vooral het islamitische extremisme.”

Kardinaal Bo meet zich graag de rol aan van advocaat, legt hij uit. In Brussel kwam hij steun vragen voor de prille Myanmarse democratie en middelen zoeken voor het onderwijs. „We mogen niet zwijgen omwille van het volk van Myanmar”, zegt hij met klem. „We moeten denken aan de minderheden en aan de Myanmarse slachtoffers van mensenhandel die, gedreven door de armoede, terecht komen in Thailand en China.” (EDS)

Advertentie

JONGEREN ZIJN DE TOEKOMST

Onze wereld heeft nood aan jongeren die dromen en bouwen aan een betere wereld.

Droomfonds Don Bosco creëert veilige speel- en leeromgevingen **waarin ook de meest kwetsbare kinderen en jongeren vertrouwen kunnen tanken.**

We omkaderen en vormen geëngageerde jongeren die als animator Don Bosco's droom doorgeven.

Voor de **noodzakelijke investeringen in gebouwen, speeltuigen en vorming** hebben we dit jaar minimum 25.000 euro nodig. We hopen dat u één van de mensen bent die 'onze' kinderen en jongeren helpt.

IBAN BE31 7370 4505 7755

DANK VOOR UW STEUN

“Een droom die je alleen droomt is een droom. Een droom die je samen droomt is realiteit.”

droomfonds
DON BOSCO